

CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL DE BARCELONA

Comissió de Treball sobre Educació Emocional i Salut Mental a les Escoles

2na Sessió Curs 2020-2021 (22 d febrer de 2021)

Assistents:

Manuel Conte, *Consell Escolar del Centre de Formació d'Adults Francesc Layret de Ciutat Vella i membre del Consell del Districte de Ciutat Vella (presideix)*

Oriol Sala, *alumnat sector públic, INS Juan Manuel Zafra (presideix)*

Marta Carranza, *secretària del CEMB*

Laia Garcia, *tècnica del CEMB*

Martí Oliver, *tècnic de la Fundació Ferrer i Guàrdia (dinamitza la sessió)*

Roger Ballescà, *psicòleg, psicoterapeuta, docent i supervisor cínic – Vicesecretari COPC*

Juan Carlos Barroso, *CEB referent de suport en casos de maltractament, assetjament, abusos i altres situacions d'emergència*

Josep Puig, *CEMD Nou Barris Coordinador dels Serveis Educatius de Nou Barris (director de l'EAP)*

Maria Roca, *direccions centres públics, EBM Cobi*

Marga Ribas, *Vocal Comissió Educació Emocional i Salut Mental FAPAES*

Jordi Rodon, *Secretari CEC*

Vanessa Rodríguez, *CEMD Nou Barris professorat públic: Escola Víctor Català*

Esther Pla, *Pla Comunitari de la Barceloneta*

Raquel Igual, *Psicòloga, representant dels Centres de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP) de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat*

Maria Assumpció Vilà i Planas, *síndica de greuges de Barcelona*

Montse Colilles, *Psicologia-Psicoanalista Formadora i Assessora d'equips d'educació infantil*
Pilar Solanes, *direcció d'envelliment i cures, de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (experta convidada)*

Pilar Solanes, *direcció d'envelliment i cures, de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (experta convidada)*

Maria Gracia, *direcció d'envelliment i cures, de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona* (experta convidada)

Temes previs i finalitat de la sessió:

17:00h – 17:10h	Benvinguda.
17:10h – 17:30h	Presentació a càrrec de la Sra. Pilar Solanes i la Sra. Maria Garcia, sobre el treball realitzat des de la direcció d'envelliment i cures, de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona
17:30h - 17:50h	Presentació a càrrec de la Sra. Montse Colilles, en relació a l'acompanyament pràctic per a la gestió de l'educació emocional i la salut mental a l'educació infantil
17:50h – 18:25h	Espai de debat.
18:25h – 18:30h	Avaluació i tancament de la sessió.

Temes tractats:

Presentació a càrrec de la Sra. Montse Colilles, en relació a l'acompanyament pràctic per a la gestió de l'educació emocional i la salut mental a l'educació infantil

Es posa en dubte el concepte de "Educació emocional". Les persones adultes, igual que els i les infants, senten emocions, però al mateix temps tenen dificultats per descriure-les. No n'hi ha prou amb la neurociència per entendre aquestes emocions.

Necessitat de les persones adultes de descriure les emocions per tal de poder-les controlar i gestionar. Dificultat per conèixer les causes de les emocions. La infància explica què li passa d'una forma diferent, no verbal (joc, conductes, relacions, etc.).

Les emocions s'han de treballar o de viure? S'han de fer pràctiques sobre les emocions? O només hem d'acompanyar a la infantesa a passar aquestes emocions? Cal un adult receptiu, de suport, acompanyant. Intentar comprendre les diferents dimensions que viu un/a infant. La infantesa és una etapa plena d'emocions, positives i negatives, però totes importants i naturals.

Escola i famílies no han d'intervenir en l'educació que dóna l'altre. En tot cas, cal que cada família esculli l'escola segons el grau d'afinitat amb el seu projecte educatiu.

S'han de fomentar espais de conversa entre les escoles i les famílies. Es tracta de tenir temps, sense immediatesa. Crear un clima de confiança entre l'escola i família per posar l'infant al centre. No es tracta tant d'empatitzar amb les famílies, sinó d'afectar-se del que els està passant. Els infants es mostren diferents segons el context. No podem confondre aquestes versions per l'infant mateix. Cal saber què convé a aquesta família i a aquest infant.

Cal potenciar l'acompanyament a les famílies per conèixer la gestió de les emocions dels seus fills i filles. Crear espais de creació conjunta, i camins per despertar les certeses que té l'infant. Obrir espais de paraula perquè els infants siguin parlats. Els pares i les mares son els referents primaris i han d'ajudar al personal del món educatiu a conèixer l'infant.

Presentació a càrrec de la Sra. Pilar Solanes i la Sra. Maria Garcia, sobre el treball realitzat des de la direcció d'envelliment i cures, de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona

Pla de Salut Mental de Barcelona 2016-2022

Línia 1: Millorar el benestar psicològic de la població reduir la prevalença de problemes de salut mental.

Línia 2: Garantir serveis accessibles, segurs i eficaços per satisfer necessitats físiques, psicològiques i socioculturals de les persones.

Orientació integral i holística de la salut mental. Accent general: infants, adolescents i persones adultes joves.

Programes d'educació emocional als centres educatius

- 1, 2, 3, emoció!

- EMOs en barris amb desigualtats socials en salut.

Atenció a infants i adults amb menors a càrrec amb problemes de salut mental.

- Kidstime.

Konsulta'm: professionals de la psicologia clínica, infermeria i agents comunitaris treballant en espais propers dels i les joves. Espais lliures d'estigmatitzacions. Principals motius per accedir-hi: malestar psicològic i dificultats relacionals.

Aquí T'escoltem i Centre per a Famílies amb Adolescents: espai de contacte, no específic, per fer servei d'escolta i acompanyament. El primer per a joves, el segon per a mares i pares.

Pla de Xoc en Salut Mental 2020

Objectius:

- Més persones preparades per les adversitats (CABAS). Recurs online.

- Més capacitat per detectar.

- Atenció a les persones amb més risc d'impacte de la crisi (infants i joves).

- Prevenció del suïcidi. Adolescents i joves augmenten les seves dades.

Treball en construcció: mapatge de les accions disponibles de salut mental per a la comunitat educativa: decents, famílies i alumnat.

Reflexions i aportacions per part dels i les membres de la Comissió de Treball

- Cal reservar l'atenció especialitzada per aquelles persones que realment ho necessiten. No hi ha temps per tractar tots els casos i s'hauria de prescindir dels de menor gravetat.
- Fomentar una major col·laboració entre els professionals de l'àmbit educatiu i els psicòlegs, ja que aquests últims no coneixen necessàriament com funcionen les dinàmiques d'una aula.
- Les famílies són molt receptives a rebre ajuda, però falta temps i recursos per poder treballar amb les famílies.
- Cal individualitzar el màxim possible l'atenció que reben els infants i fomentar l'atenció a la diversitat.
- Treballar els espais d'estrès que es creen a l'escola. Aliança entre l'àmbit de la psicologia i el món de l'educació.
- Des dels CDIAP s'està duent a terme un treball d'acompanyament a les educadores, tot i que s'ha de seguir fomentant. Dificultat per aquest col·lectiu per falta de temps i recursos per poder atendre als i les alumnes.
- Es molt difícil que les educadores puguin tenir una actitud d'escolta amb les ràtios que hi ha actualment a l'escola bressol. Crear espais d'escolta activa és essencial, per exemple, amb el suport que ofereixen els CDIAP en alguns centres.
- Hi ha famílies que no són conscients que s'ha de treballar l'educació emocional en els infants. Cal una major consciència social al respecte.
- Importància de l'acompanyament i el suport emocional a l'etapa 0-3 per les conseqüències i els beneficis exponencials que es poden desenvolupar en el futur d'aquestes persones. Calen recursos i acompanyament per part dels professionals.
- Importància d'anar a l'arrel dels problemes dels infants i reconèixer perquè manifesten les emocions d'una determinada manera. Cal plantejar-se aquestes qüestions en l'entorn escolar, però també en el familiar.
- Fomentar el feedback dels alumnes sobre l'educació emocional que estan rebent. En el cas de la infància pot ser més difícil expressar-ho verbalment, però cal identificar-ho per altres mitjans. També és important que avaluin les activitats que estan rebent.
- Cal diferenciar l'acompanyament i l'educació emocional. Les persones professionals hem d'acompanyar.
- Es necessita el suport de persones expertes en l'àmbit de l'educació emocional i la salut mental que permetin impulsar espais per escoltar, compartir, etc., en l'entorn educatiu.
- Cal validar i posar nom a les emocions que els infants senten. Normalitzar les emocions: transmetre als infants que el que estan sentint és el que toca.
- Importància de la presència: el simple fet de que com a educadors estem presents a l'aula i disposem de temps i espai per escoltar i atendre les emocions dels infants ja té molt valor per si mateix.
- Fomentar la generositat i la permeabilitat entre totes les agents educatives: escoles, famílies, educadores, etc.

La Montse Colilles recull i respon:

Importància de l'entorn natural per treballar els problemes. Evitar la derivació massiva de casos per a un tractament especialitzat. Importància del feedback, tant de les persones adolescents com de la infància. Cal conèixer què pensen de les metodologies que utilitzem. Treball entre iguals (infants). Els adults que acompanyem hem de ser-hi, però sense ser-hi massa. L'infant ha de saber que ens adonem que els passa alguna cosa i que estem allà per acompanyar-los, encara que no puguem arribar a l'arrel del que els passa perquè des de l'escola no sempre és possible. És molt difícil protocol·litzar-ho i s'ha de treballar molt en el cas per cas.

Es tanca la reunió amb l'avaluació de la sessió de treball.

Acords:

- Es farà arribar l'acta als membres de la comissió per tal que puguin complementar les intervencions recollides i les propostes que se'n deriven.
- La pròxima sessió de la comissió es celebrarà el 22 de març, i tindrà com a objectiu abordar l'acompanyament pràctic per a la gestió de l'educació emocional i la salut mental a l'educació primària.

Avaluació:

■ Molt en desacord ■ En desacord ■ Ni d'acord ni en desacord ■ D'acord ■ Molt d'acord

